

Roomas. Sest ajast peale on E. teotse-
nud Tartus. — Tema teoseist, mis üldise
realistliku suuna juures paiguti osuta-
vad kalduvust dekoratiivsesse stilismi,
on väljapaistvamaid „Tants“ (pronks,
1925), „Naisefiguur“ (pronks, 1926), —
viimane Eesti Kunstmuuseumis Tallin-
nas, „Enne lõppu“ (marmor, 1926), Lap-
se portree (marmor, 1928), pr. L. Eller'i
portree (kips, 1929), „Metssikk“ (kips,
1932), „Justiitsia“ (graniit, 1935),
pronksreljeefid E. Panga Tartu osakon-
nale „Põllumajandus“ ja „Tööstus“
(1936) jt. Peale nende on talt mäies-
tussambad E. Vabadussõjas langenud
sõjaväelastele Põlvas (1923), Tõrvas
(1928), Kambjas (1929), Pilstveres
(1931), Kastre-Võnnus (1932—33) ja
Rõngus (1934); lisaks mainitagu pere-
kond Tõrvand'i hauamonumenti Hallis-
tes (1930) ja umb. poolsada port-
reereljeefi. — Enne siirdumist skulp-
tuuri alale teotses E. palju muusika alal.
Saksa okupatsiooni ajal võttis ta põran-
da all aktiivselt osa Tartu- ja Võru-
maal riikliku iseseisvuse propagandast
ja eesti sõjaväelastele relvade kogumi-
sest, oli E. Vabadussõja ajal 2. diviisi
teadetekogumise punkti ülemaks. E. on
olnud ERK-i (Eesti Rahvuslaste Klubi)
asutajaid (1931), selle põhikogu esimees
a-st 1933 tänini ja ERK-ide Liidu esi-
mees 1935—37.

Isikl. jm. saadud andmed.

A. V.; T.

* ELLER, Heino, helikunstnik, eel-
mise vend. E-i helitöist nimetatagu or-
kestrile: süit „Ajaviide“ (1914), „Epi-
sood revolutsiooni ajast“ (1917), tšello-
soolo „Prelüüd“ (1917), sümfoonilised
pildid „Koit ja Videvik“ (1918), poeem
„Öö hüüded“ (1921), „Scherzo“ (1921),
„Sümfooniline legend“ (1923), sümfoonil-
ine poeem „Viirastused“ (1923—24),
„Varjus ja päikesepaistel“ (1926),
„Sümfooniline burlesk“ (1927), „Neenia“
(1928), „Eleegia“ (1931; keelpillide or-
kestrile harfiga), „Viulikontsert“ (1934),
„Sümfoonia in modo mixolydio“ (1935—
36); kammermuusika alal „Sonaat“
klaverile (1920), „Sonaat“ viiulile ja
klaverile (1922), kaks keelpillide kvar-
tetti (nr. 1 1925, nr. 2 1930), peale
selle prelüüdid klaverile (1920; ilm.
1. vihk „7 prelüüdi klaverile“, Tall.,
1932), mitmed palad klaverile („Kel-
lad“, komp. 1926, ilm. Tall. 1933; „Eesti
tants“ 1933, ilm. Tall. 1935), ning teisi
palu viiulile ja tšellole.

Isikl. saadud andmed; Post. 1937, nr.
64, 65; A. K a s e m e t s, Eesti muusika
arenemislugu (1937). J. A.; T.

EMBLIK, Johan, põllumajandustege-
lane, sünd. 5. III 1866 vkj. Viljandi-
maal Öisu Ülemõisa kiltri pojana, õppis
Viljandi khk-koolis ja erakursusil, lõpe-
tas 1898 Braunschweigis põllutöö ja
piimatallituse kooli ja 1902 Tartu looma-
arsti-instituudi juures piimanduse bak-
terioloogia kursuse; ta on viibinud hilje-
mini korduvalt välismaail teadmisi täien-
damas. E. töötas 1899—1901 piimatalli-
tuses Saksamaal ja Hollandis, 1901—10
Kaunase (Kovno) kub-s piimanduskoolis
õpetajana, pärastpoole piimanduse inst-
ruktorina. Sealt kirjutab ta „Posti-
mehele“ piimanduse arendamise vajadu-
sest Eestis. Asunud 1910 Eestisse, oli ta
üle 20 a. kestel tähtsamaid piimanduse
eriteadlasi ja piimatallituste korraldajaid;
surn. 3. IV 1935 ukj. Tartus. — E. omab
suuri teeneid võitõustuse arendamisel. Ta
on teotsenud lühemate vaheaegadega
mitmete organisatsioonide ning asutiste
juures kuni 1933, instrueerinud piima-
ühinguid ja meiereisid, pidanud loenguid
kursusil, töötanud piimanduse laborato-
oriumides, kirjutanud hulk artikleid aja-
lehis ja -kirjades („Põllutööleht“, „Põllu-
mees“, „Piimasaaduste Väljaveo Kon-
trolljaama Teataja“, „Piimandus“ jt.).
Eriaraamatuna on E-lt ilmunud „Piima-
tallituse õpetus“ I, II (Tartu, 1915; Tall.,
1920) ja „Näpunäited meieritele eks-
portvõi valmistamiseks“ (Tall., 1927).

Isikl. jm. saadud andmed; Post. 1935,
nr. 92; „Agronomia“ 1935, nr. 6.

K. L.

ENANDER (aadeldatult Enander-
hjelm), Johan, rootsi kohtutegelane, sünd.
30. X 1660 Rootsis, siirdus Upsala üli-
kooli lõpetamise järel 1683 kohtuteenis-
tusse, oli tegev kindralkubermangu- ja
sõjafiskaalina Riias a-st 1691 ja Tartu
õuekohtu assessorina 1695—1707; hilje-
mini teotses ta peamiselt Rootsis, kus
suri 24. VII 1732 ukj. — E. tõlkis
tähtsamat Rootsi õiguse allikad saksa
keelde, varustades neid ühtlasi mär-
kustega ning pidades seejuures sil-
mas ka Eesti- ja Liivimaa õigust. Ta toi-
metatud ja tõlgitud on „Schwedisches
Land-Recht“ (Riia, 1709), „Des Reichs
Schweden Stadt-Recht“ ([Riia], 1709),
samuti toimetatud „Lieffländische Lan-
des-Ordnungen“ (3. tr., Riia, 1705, 4. tr.
1707).

G. Elgenstierna, Svenska adelns